



Ада САПЬОЛКІНА

ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ ДАНИЛА ЛІДЕРА

Швидкоплинний час добіг позначки 100 на циферблаті земного буття Людини, лишень тепер воно вже перейшло з виміру фізичного у ментально-метафоричний вимір – пам'ять. Ім'я ювіляра – Данило Лідер, художник-сценограф, педагог, Народний художник України, лауреат Державної премії СРСР, лауреат Національної премії ім. Т. Шевченка, дійсний член Академії мистецтв України, професор Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури.

Коли йдеться про художника, носіями пам'яті є насамперед його мистецькі витвори, які зберігає музей. До Музею театрального, музичного та кіномистецтва України, з яким у Д. Лідера за життя склалися дружні стосунки, митець передав свої роботи особисто. За усталеною традицією Музей вшанував ювілей Майстра виставкою, що наразі репрезентує одну виставу з його доробку – “Ярослав Мудрий” за п'єсою І. Кочерги (режисер Б. Мешкіс, Київ, Театр ім. І.Франка, 1970). Назва виставки – “Лідер – Мудрий” – не тільки позначає театральну постановочну роботу художника, а й символічно відображає незриму нитку, що поєднує діаметрально різних в історично-



Експозиція виставки “Лідер – Мудрий”, присвяченої 100-літтю від дня народження Данила Лідера. Костюми та ескізи до вистави “Ярослав Мудрий” І. Кочерги. Режисер – Б. Мешкіс. Київський академічний драматичний театр ім. І. Франка, 1970 р.

Ганна Шерман, директор Видавничого дому “Антиквар” презентує спеціальний випуск журналу “Антиквар”, присвячений Данилові Лідеру – “Лідер Століття”.



Про Данила Лідера розповідає Кіра Пітосєва, директор Літературно-меморіального музею М. Булгакова.

му часі і сферах діяльності видатних особистостей, – мудрість і творення. Власне, ідея зв'язку часів, багатомірність, що характеризує сценографію Лідера, була закладена і в художнє вирішення виставки її авторами.

До культурної події відзначення ювілею метра сценографії ХХ ст. в МТМК України долучився журнал “Антиквар”. Директор та головний редактор часопису Ганна Шерман презентувала гостям свіжий випуск спеціального, ювілейного, номера журналу, повністю присвяченого Данилові Лідеру – “Лідер Століття. Lider of the Century”. У виданні взяли участь своїми статтями провідні театрознавці, режисери, художники театру, в т.ч. учні ювіляра, серед них Андрій Романченко, причетний і до створення музейної виставки.

Прозвучали й живі спомини про велику людину і художника-філософа від тих, хто співпрацював з ним у театрі, навчався під його наставництвом. Теплі й шанобливі слова сказали М. Захаревич, генеральний директор Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка, в якому Д. Лідер працював майже чверть століття (1965–1989), учні – А. Александрович-Дочевський, який перейняв від Майстра посаду головного художника театру ім. І. Франка, та І. Білецький. Всі, хто висловив свої думки і враження від спілкування з цією людиною, відзначали його унікальні людські й мистецькі якості, рідкісну глибину світобачення, особливий значущий слід у житті й пам'яті кожного.

У своїй статті в журналі “Антиквар” А. Романченко написав: “Лідер дав мені ту нитку провідну, що, сподіваюсь, не урветься ніколи.. Ця нитка завжди зі мною... Я живу з Лідером!”



Андрій Александрович-Дочевський, головний художник Київського національного театру ім. І. Франка, згадує свого Учителя.

Мимоволі пригадався символічний, багатозначний образ Галактики – Чумацький шлях (Млечний путь), використаний художником у сценографії його останньої легендарної вистави в Театрі ім. І. Франка “Тев’є-Тевель”. Подібно до Сонячної системи, Данило Лідер світиться в “зірковій Галактиці” театрального мистецтва.

Але зоряний Чумацький Шлях має ще й давнішу українську назву – Божа дорога. Все, що відбулося на вшанування 100-літнього ювілею митця, засвідчує, що геніальний український художник театру на прізвище Лідер прожив і проклав для нащадків свою яскраву Божу дорогу...